

Crònica sentimental del Paral·lel

Rosend Llurba, dramaturg i autor d'aquest llibre, en una imatge de joventut / ARXIU

HISTÒRIA DEL PARAL·LEL. MEMÒRIES D'UN HOME DEL CARRER
Rosend Llurba

Edició:
Albert Arrobas
Editorial: Comanegra i Ajuntament de Barcelona, 2017
Pàgines: 288
Preu: 22 euros

L'Editorial Comanegra i l'Ajuntament de Barcelona han recuperat el llibre inèdit sobre el Paral·lel barceloní de l'articulista, autor dramàtic i lletrista de cançons Rosend Llurba i Tost (el Vilosell, 1887 - Barcelona, 1954). Destacà en el seu temps per les cròniques de la vida bohèmia i quotidiana del Paral·lel de principi del segle XX. Llurba va ser un gran coneixedor del teatre de tradició popular que es representava a les sales de la famosa avinguda barcelonina i va destacar com el primer lletrista de cuplets en català com *La font del Xirineu*, que va popularitzar la cantant i actriu Raquel Meller.

La seva tasca com a autor en la incorporació al gènere musicals va ser determinant per a la normalització del català en espais dominats pel castellà. Llurba és un autor dels considerats de *consum* i molt sovint va ser menystingut pels seus versos i obres dramàtiques de contingut popular que van quedar oblidats. Sense dubte, però, forma part d'una generació fonamental de creadors que van ser testimonis del naixement del Paral·lel.

A *Història del Paral·lel. Memòries d'un home del carrer*, que inclou nombroses fotos, Llurba amplia la bibliografia sobre l'avinguda, que disposa de títols com ara *Biografia del Paralelo* (1943), de Luis Cañas Guevara, pseudònim de Màrius Aguilar i Rafael Moragas, i *El Paral·lel, història d'un mite* (1998), de Miquel Badenas.

Rosend Llurba va arribar a Barcelona quan era un infant i va viure, amb els pa-

res, al carrer Roser del Poble-sec, que naixia entre horts i camins que s'enfilaven cap a Montjuïc o cap a la nova avinguda dissenyada per l'enginyer Cerdà, coneguda popularment com el Paral·lel. La incipient avinguda es va omplir aviat de bar-

raques de fira i barracons convertits en teatres. Era tot un món dedicat a l'espectacle popular que venia desterrat d'altres zones de Barcelona, com els jardins del camí de Gràcia o l'esplanada del que seria la plaça Catalunya.

El Paral·lel va esdevenir el centre neuràlgic de la diversió popular, sobretot de la classe obrera. Hi havia tota mena d'atraccions, de circ a teatre, passant per cinema, música, ball, sarsuela, *music hall*, cafès i, fins i tot, la *Barberia del Obrero*. Per allà passaven els Poirots, ventrílocs, nans, dones barbudes, còmics, cantants, *vedettes* que es buscaven la puça...

Llurba havia previst escriure la gran crònica del Paral·lel des de finals del XIX fins al 1950, però només va deixar enllestits els dos primers capítols del llibre que narren la història del Paral·lel, de quan encara era un camí que anava de les Drassanes a la Creu Coberta, fins al 1910. Malgrat això, el seu testimoni resulta essencial per conèixer de primera mà com va néixer aquesta artèria barcelonina i com es va convertir en el gran centre de diversió dels barcelonins. El llibre es complementa amb diversos articles que va escriure Llurba sobre el Paral·lel a partir del 1910, sota el títol *Ecos del Paral·lel*, diverses cròniques sobre la *Barcelona que canta*, on presenta el teatre i gènere frívol estrenat al Paral·lel, i les seves obres *La font del Xirineu*, *La cançó del Paral·lel* i un conte sobre una nit del 1912. Aquest llibre és testimoni d'un temps i, a més, una gran crònica de Barcelona. *

LA MIRADA ATENTA VICENÇ FURIÓ

L'espai d'atenció intel·lectual

En una ocasió, Josep Maria Subirachs, en ser preguntat en una entrevista pel seu escultor preferit, va respondre: "Tutmosis". I Antoni Tàpies, a la pregunta de qui podria ser el seu epígon més directe va contestar: "No se m'acut ningú". Com va explicar Pierre Bourdieu, el camp artístic es un espai social en el qual es lluita per sobresortir. Els seus agents ocupen en aquest espai un determinat lloc, des del qual actuen per mantenir la seva posició, si aquesta és privilegiada, o per accedir a posicions més dominants. Per això és ne-

cessari estar atents als rivals o competidors, perquè tothom vol ocupar els primers llocs i destacar, cridar l'atenció. El sociòleg nord-americà Randall Collins explica aquest fet proposant-nos que fem una visualització: "Imaginem una gran quantitat de persones enmig d'una planúria oberta, del tipus que apareixen en els paisatges de Salvador Dalí o Giorgio de Chirico. Cadascuna d'elles està cridant: «Escolteu-me!» Així és l'espai d'atenció intel·lectual"

Quina és l'estratègia que aportarà el major nombre d'oients? N'hi ha diverses. Una

d'elles és intentar allunyar els rivals o bé ignorar-los deliberadament. Quan Jeff Koons diu que l'obra d'art només té dos destinataris, la mirada del públic que la contempla i la del col·leccionista, ignora els crítics i entesos que no el reconeixen com ell voldria. Es pot constatar que no hi ha gaires escriptors consagrats que defensin l'obra d'escriptors joves que estan començant a fer-se un nom, mentre surten per la tangent dient que només llegeixen els clàssics. Totes aquestes declaracions són, naturalment, armes de combat. *